

Doetse van der Kaap en Thomelina Bakker

Albert van der Kaap

Doetse van der Kaap, was het jongste kind van Karst van der Kaap en achterkleinzoon van Karst Jacobs van der Kaap en Roelofke Harms. Hij werd geboren in Groningen op 19 januari 1870. Op 14 juni 1891 trouwde hij in Groningen met Thomelina Bakker, geboren te Ulrum op 29 juli 1860 en overleden op maandag 15 januari 1945 in Assen. Doetse was schipper en hij vestigde zich met zijn vrouw en jongste zoon op 31 januari 1921 in Groningen. De ligplaats van hun boot is Kanaal 310. Hij stierf op 25 februari 1958 in Assen.

Schippers

Varen zat de familie Van der Kaap in het bloed. Niet alleen Doetse was schipper, brugwachter en waarschijnlijk ook scheepsjager, maar ook zijn vader (Karst 2) en grootvader (Karst 1) waren schipper en dat gold ook voor zijn zoons, Hendrikus en Karst en Tonnis. Tonnis was turfschipper en zijn vrouw Martje ging met turf langs de deuren.

Dochter Sjoukje was getrouwd met een schipper en de man van zijn dochter Stientje was schuitenvoerder. Stientje is overleden na een ongeval in de haven van Amsterdam. Ook de kleinzoon van Doetse, ook een Doetse, was schipper.

Albert, kleinzoon van Karst Jacobs en broer van Karst 2, was ook schipper net als zijn kleinzoon, Hemmo Kreekel. Waarschijnlijk gaat het hier om de Albert van der Kaap die genoemd wordt in onderstaande advertenties en die op 23 maart 1885 naar Groningen verhuisde.



Nieuwblad van het noorden, 28 december 1899.

Publieke Verkoopning van twee TJALKSCHEPEN

Zaterdag 20 Januari 1900, des avonds te 7 uur, zullen, ten verzoeke van **ALBERT VAN DER KAAP**, Schipper te Groningen, ten huize van den kastelein L. PLENTER, in de Nieuwe Ebbingestraat aldaar, tegen contante betaling, publiek worden verkocht:

1e. Het goed onderhouden
Overdekt Houten Tjalkschip,
genaamd „**HENDERIKA**,”



groot 49 ton, met opgoed en toebehooren, bevaren wordende door den schipper **KARS VAN DER KAAP**, en

2e. Het goed onderhouden
Overdekt Houten HEK-TJALKSCHIP, genaamd „**JOHANNA**,” groot 48 ton, zonder opgoed, bevaren wordende door den eigenaar **ALBERT VAN DER KAAP**, beide schepen liggende in het Boterdiep te Groningen.

H. H. ETTEMA.

Kantoor: Oude Boteringestraat 65,
naast het Belastingkantoor.

De geannone. Publ. Verkoopning
van 2 TJALKSCHEPEN voor **schipper**
VAN DER KAAP zal
geen voortgang hebben.
H. H. ETTEMA.

Nieuwblad van het Noorden, 21 januari 1900.

Jacob van der Kaap, zoon van Karst Jacobs en broer van Karst 1, was schipper. Zijn dochter, Roelfke was, twee keer, getrouwd met een schipper. Elisabeth, de vrouw van Jacob, hertrouwde met een schipper.



Friese koerier: onafhankelijk dagblad voor Friesland en aangrenzende gebieden, 6-11-1959

Scheepsjagers

Scheepsjagers, ook wel pramejager (Zuidwest-Drenthe) genoemd, trekken met hun paard, tegen betaling, schepen door het kanaal.



Scheepsjagers Kram, Wolthof en Scholtens.



Nord-Süd kanaal.

Bij de vaart over de Drentse vaarwegen kon vaak niet worden gezeild omdat de vele sluizen, bruggen en de geringe breedte van het vaarwater dit moeilijk maakten. Om toch vooruit te komen moest het schip worden getrokken. Vaak trok de schippersvrouw met enkele kinderen het schip voort maar het was ook mogelijk een betaalde kracht in te huren. In de meeste dorpen, vaak bij knooppunten van vaarwegen of in de buurt van bruggen, sluizen of dorpscafés kon een schipper dan een scheepsjager inhuren. De scheepsjagers waren vaak kleine boertjes die iets wilden bijverdienen. De tarieven stonden niet vast maar waren afhankelijk van de grootte van het schip, de afstand, de windsterkte en het gewicht van de lading.

Trekschuitschippers of snikkevaarders hadden hun eigen jaagpaard en waren geen klant van scheepsjagers. Bij het trekken van een schip liep de scheepsjager met zijn paard over het jaagpad dat aan weerszijden langs het kanaal liep. Bij scherpe bochten stond vaak een rolpaal waarlangs de jaaglijn, de 'liende' of trekzeel, geleid werd zodat het schip niet in de wal werd getrokken. Tegen het einde van de 19e eeuw nam het aantal scheepsjagers sterk toe, vooral in de Veenkoloniën. In 1879 werd de registratieplicht in de provincie Groningen voor veenkoloniale scheepsjagers opgeheven. Hierop begon onder de scheepsjagers die in de Veenkoloniën, bij de Drentse monden, en op het Stadskanaal werkten een ongekend felle concurrentiestrijd. Onder druk van schippersverenigingen werd op 1 juli 1903 door de provincie Groningen weer een registratieverordening ingevoerd. Elke geregistreerde scheepsjager moest voortaan zichtbaar een penning dragen met een registratienummer. De eerste penning werd uitgereikt aan Uildrik Lamein uit Eexterveenschekanaal.

Tussen 1903 en 1948 werden er 3434 penningen uitgegeven waarvan een groot aantal aan Drentse veenkoloniale scheepsjagers. Voor de Drentse kanalen gold deze registratieplicht niet. Op de Drentsche Hoofdvaart, de Hoogeveensche Vaart en het Oranjekanaal was het aantal scheepsjagers veel kleiner dan in de Veenkoloniën, maar ook hier kwamen wel eens

misstanden voor. In 1897 raakten in De Wijk twee scheepsjagers uit Hoogeveen slaags met elkaar, waarbij één met een knuppel werd doodgeslagen. [Kerkmeijer]¹

¹ <http://www.encyclopediedrenthe.nl/Scheepsjager>